

БАСС Людмила Юріївна,
магістрант Хмельницького інституту соціальних технологій
Університету «Україна»,
ВОЛИНЕЦЬ Наталія Валентинівна,
кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології
Хмельницького інституту соціальних технологій
Університету «Україна»

ГУМАНІСТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА

Стаття присвячена висвітленню проблеми формування гуманістичної спрямованості психолога щодо ефективного здійснення професійної діяльності. Описано компоненти, що складають основу гуманістичної спрямованості психолога та особливості створення умов її формування. Показано засоби реалізації підготовки спеціалістів щодо формування професійної компетентності психолога, що відповідають цілям, завданням та специфіці його діяльності.

Ключові слова: гуманізм, гуманістична спрямованість особистості, професійна діяльність психолога, професійна компетентність психолога, професіоналізм.

Сьогочасні проблеми суспільства потребують підготовки якісних фахівців психології. Будь-яка галузь діяльності людини (менеджмент, реклама, бізнес) передбачає взаємодію із соціальних середовищем, що врешті-решт не оминає попиту на ефективну професійну діяльність психолога. Специфіка роботи психолога передбачає постійний розвиток особистості, культивування загальнолюдських етичних норм, правил, і цінностей тощо.

Професійна компетентність психолога проявляється у творчому характері його діяльності, в активному пошуку новаторських підходів і інноваційних технологій, особистої ініціативи й професійної комунікабельності. Особистість психолога повинна характеризуватися, передусім, гуманістичною спрямованістю, яка виявляється у доброзичливості, витримці, чуйності, широті, дружності, відвертості, оптимізмі. Для практичного психолога повинна бути характерною і специфічна професійна спрямованість – інтерес до людини, її внутрішнього світу як предмета пізнання й перетворення. Психолог не повинен мати стереотипів у системі міжособистісних стосунків. Це – людина, яка позитивно сприймає себе та інших, спокійна, впевнена у своїх гуманістичних прагненнях, спроможна безумовно позитивно ставитись до тих, кому допомагає. Крім того, практичний психолог, як фахівець, який працює з унікальним за своєю складністю об'єктом – особистістю, – має відрізнятися яскраво вираженою мотивацією вдосконалення, самовдосконалення та професійного зростання, з постійним розширенням спектра цілей і мотивів професійної діяльності, збагаченням «Я-концепції».

Проблема гуманізму широко відображена в історії наукової думки. Вона була предметом дослідження таких, зокрема, мислителів, як Ф. Бекон, Дж. Боккаччо, А. Данте, І. Канта, У. Песталоцці. Зміст, структура гуманізму висвітлювалися в працях Г. Сковороди, Аристотеля, Л. Фейєрбаха та інших видатних мислителів. Гуманістичний підхід до опрацювання показників гармонійного розвитку особистості простежується в концепціях С. Виготського, Г. Костюка, В. М'ясищева, А. Пономарьова, О. Потебні, С. Рубінштейна. Теоретико-методологічні аспекти проблеми гуманізму розглядають В. Андрущенко, Е. Бабосов, І. Бех, Л. Губернський та інші сучасні вчені. Вимоги до виховання гуманістів обґрунтовують В. Ануфрієва, Г. Балл, Н. Барановський, В. Губернський, Л. Даниленко, М. Дорошенко, В. Затворний та інші. Підготовка ефективних фахівців психологічного напрямку, що є передумовою процесу становлення особистості фахівця, розкривається у працях Б. Ананьєва, П. Блонського, Л. Божович, Л. Виготського, О. Леонтєва, С. Рубінштейна, П. Якобсона. Багато уваги формуванню гуманістичних уявлень і понять відводиться у працях Н. Палагіної, Н. Плісової, В. Сухомлинського, А. Тихонової та інших. Проблемам і умовам формування гуманізму зростаючої особистості значну увагу приділено в працях І. Бега, М. Боришевського, В. Власенко, О. Киричука, Н. Коломінського, Я. Коломінського, Т. Лисянської, Н. Побірченко, Н. Скрипченко, М. Яценко, педагогів Є. Ільїна, В. Кобзаря, О. Ковальчука, А. Макаренка, В. Сухомлинського.

В системі вищої освіти для визначення специфіки формування гуманістичної спрямованості особистості значну роль відіграли праці К. Левіна, Д. Майєрса, Дж. Морено, класиків гуманістичної

психології А. Маслоу, Г. Олпорта, К. Роджерса, В. Франкла, теорія психоаналізу З. Фрейда, аналітична психологія К. Юнга, індивідуальна теорія особистості А. Адлера, когнітивна психологія Дж. Келлі, біхевіоризм Г. Айзенка, Р. Кеттела, Б. Скінера, а також ідеї Дж. Келлі, Е. Фромма, К. Хорні.

Метою статті є висвітлення змістових аспектів професійно-значущого компонента діяльності психолога – гуманістичної спрямованості.

Слово «гуманізм» походить від латинського «*humanus*», що означає «людяний», «людський» [1]. Цей термін уведено у 1808 р. німецьким педагогом Ф. Нітхаммером на основі слова «гуманістія», яке виникло в кінці XV ст. [2]. Поняття «гуманізм», яке подає «Енциклопедія Британіка», що походить від латинського *human* з *homo*, означає людина. У словниковій статті зауважено, що гуманізм – «це загальна ознака будь-якої теоретичної чи практичної системи, при якій переважає інтерес до людини і яка ставить її понад усе» [3]. Гуманізм – це вираження людської людяності в усіх проявах людської поведінки. Людяність спрямована на розвиток усього розумного, що сприяє життю, а також на збереження та захист людини й життя як цінності. Гуманізм є вибіркоким ставленням до світу, яке спирається на визнання цінності життя.

Гуманістичний напрям професійної діяльності психолога приділяє велику увагу розвитку особистості в цілому, її самореалізації, формуванню «Я-концепції», прищепленню вмінь діалогічної взаємодії при спілкуванні та прийнятті рішень. Важливим для становлення особистості, на думку психологів гуманістичної психології, є також формування пізнавально-ціннісних орієнтацій, які надають можливість вільного морального вибору за умов справедливого ставлення до інших [4]. Подібний підхід не може бути реалізований під час підготовки до діяльності без гармонійного поєднання внутрішніх механізмів особистості та впливів соціального середовища, в якому розвивається особистість. Визнаючи людину найвищою цінністю, гуманістична система освіти сприяє найглибшому розкриттю її здібностей і життєвих цілей, надає можливості для безперервного саморозвитку, а також пануванню в суспільстві загальнолюдських цінностей, які свідомо сповідаються розвиненими особистостями, адже Л. Шефер стверджує, що «...у людини не може бути іншої мети, окрім як бути людиною» [4], а Ф. Ніцше додає: «Читай своє життя, і з нього розумій ієрогліфи життя в цілому» [5].

Отже, специфіка роботи психолога передбачає професійну компетентність – фахові знання, вміння, навички та здібності. До характеристик професійної компетентності також належать: діапазон професійних можливостей, досконале володіння інструментарієм, прийомами і технологіями фахової діяльності.

У сфері психології фахівець має відповідати таким вимогам:

- розуміти методологію професійної діяльності психолога;
- володіти інструментарієм, методами організації та проведення психологічних досліджень;
- розуміти специфіку предмета психології, її зв'язки з іншими дисциплінами;
- знати основні галузі з психології та можливість застосування психологічних знань у різних сферах життя;
- знати історію розвитку і сучасні проблеми психологічної науки;
- знати закономірності еволюції психіки тварин, подібності та якісні відмінності психіки тварин і людини;
- філогенез і онтогенез людської психіки;
- розуміти мозкові механізми психічних процесів та станів;
- знати природу діяльності, функції психіки в життєдіяльності людини;
- знати закономірності формування та функціонування мотиваційної сфери особистості;
- знати психологічні закономірності пізнавальних процесів (відчуттів, сприйняття, пам'яті, уяви, мислення, промови);
- знати механізми уваги, емоційних явищ, процеси вольової регуляції;
- мати поняття про особистість та її індивідуальність, структуру особистості і рушійні сили її розвитку;
- знати психологічні закономірності спілкування, взаємодії людей в групах, міжгрупових відносин;
- знати вікові закономірності психічного розвитку;
- знати основні закономірності психології освіти та володіти методами психологічного освіти та викладання психології;
- знати критерії норми і патології психічних процесів, станів, діяльності, засоби компенсації й відновлення норми;

розуміти психологічні проблеми праці людини;
знати основні сфери і види діяльності психолога;
знати основи психодіагностики, психологічного консультування, психокорекції та психотерапії [6].

Спрямованість особистості, як гуманістична риса, являє сукупність стійких мотивів, що орієнтують діяльність особистості та є відносно незалежними від наявних ситуацій. Вона характеризується інтересами, схильностями, переконаннями, ідеалами, в яких відбивається світогляд людини і тісно пов'язана із розвитком фахівця [7]. Професіоналізм – одна з головних умов ефективності діяльності. Він обумовлює сферу функціонування, наявність необхідних знань, умінь, навичок, а також напрямок роботи. Професіоналізація – це цілісний безперервний процес становлення особистості фахівця, який починається з моменту вибору професії, триває протягом усього професійного життя людини і завершується при припиненні такої діяльності [7].

До основних напрямків професіоналізації належать такі характерні особливості: 1) удосконалення всіх психічних пізнавальних процесів: сприймання і спостережливості, пам'ять, уява, мислення; 2) оволодіння знаннями, вміннями й навичками та самостійне вироблення засобів досягнення поставлених професійних цілей, а для цього повинні бути сформовані механізми планування професійної діяльності, програмування власних дій, оцінки результатів і їх корекції.

Формування професійної спрямованості особистості реалізується завдяки:

розвитку мотивації, загального позитивного ставлення, схильності й інтересу до професійної діяльності (прагнення до реалізації смислу служіння суспільству, державі, людям);

розумінню і прийняттю професійних завдань з оцінкою власних ресурсів для їх розв'язання;

бажанню вдосконалювати свою підготовку до професійної діяльності, підсилюються мотиви самоосвіти і самовиховання;

плануванню задоволення матеріальних й духовних потреби, здійснюючи професійну діяльність [8].

Незважаючи на явний взаємозв'язок і взаємовплив особистості і діяльності фахівця, в психологічній науці ці поняття відносно самостійні. Це пов'язано, в першу чергу, з тим, що особистість виявляється у всьому різноманітті форм життєдіяльності, а не тільки в професійній праці. Запропоновані А. Марковою етапи і варіанти динаміки співвідношення соціального і професійного на прикладі особистісного й професійного самовизначення і саморозвитку містять такі аспекти:

особистісне самовизначення формується раніше професійного;

професійне самовизначення людини уточнюється залежно від індивідуально-психологічних, наприклад, природних здібностей та від віку;

значуще професійне самовизначення впливає на особистісне, тобто критерії професіоналізму впливають на критерії оцінки особистості, при якому може відбуватися переоцінка ставлення людини до себе як особистості;

у міру досягнення високих рівнів професійної діяльності й успіхів у ній у людини виникає загальна мотивація, актуалізуються індивідуальні здібності, зростає рівень домагань, а , отже, професія починає впливати на всі сфери психіки і особистості в цілому;

характер міжособистісних відносин, в які вступає людина в процесі трудової діяльності, впливає на особистісний розвиток та на становлення людини як професіонала;

професійна діяльність залежно від того, як вона протікає, має безпосередній вплив на окремі риси особистості, тобто у міру диференціації професійних мотивів і орієнтації розвиваються ті або інші особистісні якості;

вид професії може визначати особистість людини. Загальні професійні цілі, схожі способи дій, умови праці і побуту усередині професійного співтовариства визначають схожість професіоналів, формують у них загальні за змістом інтереси, установки, манеру спілкування, що має вплив на становлення соціально-професійного типу особистості;

засобами професії відбувається самовираження особистості. В окремих випадках особистість реалізує себе поза професійними захопленнями;

невдача, неуспіх у професійній діяльності можуть призвести до її деформації за умови, що особистість прагне реалізувати себе тільки в праці;

протягом усього життя людина коригує свою професійну діяльність під кутом зору власних ціннісних орієнтацій. Зміна установок і мотивів особистості впливає на професійний розвиток людини;

в окремих випадках перегляд людиною власної особистості або прояв нових потреб може привести до зміни людиною професії;

те, як людина будує сценарій свого професійного життя і як вона його здійснює, залежить від неї;

у цілому особистісний простір ширший від професійного, більше того, особисте лежить в основі професійного і визначає початок, хід і завершення останнього. Разом з тим професіоналізація протягом усього життя людини має вплив на особистість, може її стимулювати і, навпаки, руйнувати, деформувати [9].

А. Маркова виділяє такий варіант розвитку професіоналізму, як непрофесіоналізм (псевдопрофесіоналізм), який характеризується відсутністю необхідних для професії знань і умінь у сфері діяльності. Людина здійснює достатню активну трудову діяльність, але при цьому спостерігаються деформації, які можуть проявлятися у таких формах: 1) виконання неефективної трудової діяльності, що не відповідає нормам професійної діяльності; 2) здійснення зовні продуктивної трудової діяльності за відсутності професіоналізму; 3) неправомірне зведення особистісного простору до професійного і тим самим спотворення власного професійного особистісного розвитку (трудоголізм) [10].

Розвиток освіти вимагає від психолога не тільки високого рівня професіоналізму та комунікативних здібностей, а й певні особистісні особливості, що роблять їх здатними до професійної діяльності. Окрім професійних умінь і навичок, психологу необхідно підтримувати своє особистісне зростання. Становлення психолога як суб'єкта майбутньої діяльності, на думку Л. Кобильник, «...здійснюється в процесі інтеріоризації зовнішніх регуляторів (професійних норм, принципів, знань, прав та обов'язків) у внутрішньоособистісний план, внаслідок чого формується система ціннісних орієнтацій і суб'єктивна позиція, погляди та установки власного особистісного і професійного саморозвитку, визначаються шляхи самоактуалізації особистості» [11].

Розглядаючи спрямованість на особистісному рівні, вчені акцентують увагу на структурі психологічних компонентів: 1) пізнавальний (оволодіння теоретико-методологічними знаннями професії психолога); 2) поведінковий – система соціальних установок діяльності психолога, що визначає стратегію, тактику й алгоритми поведінки в роботі з клієнтами; 3) емоційний – забезпечення особистісно значущими переживаннями від виконуваної діяльності; 4) ціннісний – прийняття тих чи інших цінностей як сенсу своєї життєдіяльності шляхом усвідомлення (рефлексії) їхньої особистісно-професійної значущості [12].

Психолог має культивувати в собі комунікативні риси особистості: вміти розуміти інших людей і психічно коректно впливати на них. Він повинен вміти працювати з людьми, розумітися на індивідуально-типологічних особливостях, мати як психологічні знання, так й психологічну інтуїцію. Він повинен володіти комунікативною компетентністю, яка є важливим аспектом професіоналізму, що охоплює в собі привабливість, товариськість, тактовність, ввічливість, уміння слухати і розуміти іншу людину [13].

Для психолога важливі такі емоційні прояви особистості, як невимушеність, природність і щирість при спілкуванні з іншими, опірність стресу, емоційна стабільність, здатність до співпереживання. Необхідними вольовими якостями психолога виявляються наполегливість, терплячість, самовладання [14].

До особистісних властивостей практичного психолога відносять здатність до емпатії (співпереживання), вміння зрозуміти стан клієнта. Проте, важливим є і вміння зберігати певне дистанціювання. При недотриманні цього правила у психолога може виникнути синдром професійного вигорання, коли психічний стан, насичений відчуттями емоційної спустошеності та втоми, деперсоналізацією і редукцією професійних досягнень; та врешті-решт стає передумовою професійної деформації особистості [15].

Неодмінна якість практичного психолога – впевненість у роботі з клієнтом. Інакше атмосфери довіри не виникне, а без цього і взагалі неможливе надання якісних психологічних послуг. Психолог має проявляти відсутність самовпевненості та непогрішність своїх припущень. Нетактовність психолога проявляється у формі приписування своїй професії високої значущості. Демонстративність, самовдоволення, самомилування відштовхує клієнта. Висококваліфікованому фахівцю психології необхідно мати адекватну самооцінку, розуміти індивідуальні особливості своєї персони, свою

креативність, сильні та слабкі сторони характеру. Володіти способами компенсації власних особистісних недоліків [6].

Також наступною необхідною якістю гуманістичної спрямованості є розвиток самопізнання. Чим більше психолог знає про себе, тим краще зрозуміє своїх клієнтів, і навпаки – що більше психолог пізнає своїх клієнтів, то глибше розуміє себе.

Прийняття особистої відповідальності постає наступною якістю гуманістичної спрямованості особистості. Особиста відповідальність допомагає більш конструктивно сприймати критику. Коли критика виступає механізмом психологічного захисту, тоді вона служить корисним зворотним зв'язком, котрий покращує ефективність роботи і навіть організацію життя [16].

У професійній діяльності психолог може бути успішним майже в усьому. Не всі методи й прийоми роботи виходять однаково добре, не до всіх видів діяльності проявляється інтерес і схильність, тому психологу важливо формувати індивідуальний стиль професійної діяльності, з урахуванням своїх індивідуальних особистісних якостей.

Основними заходами щодо підвищення професійної компетентності психологів є тренінгова робота – набір завдань, вправ, які відповідні цілям та завданням технологій і специфіки діяльності психолога. Вона передбачає розвиток: сензитивності, пластичності в спілкуванні, встановлення психологічного контакту, емпатії та рефлексивності, вміння розв'язувати конфліктні ситуації [17].

Гуманістична спрямованість психолога – це сукупність стійких мотивів, що орієнтують професійну діяльність на принципи людяності, справедливості, поваги, розуміння, шанування інтересів окремо взятої особистості. Основними компонентами гуманістичної спрямованості як складової професійної діяльності є: комунікативні здібності, емпатія, автентичність, рефлексія, толерантність, критичність мислення, відкритість, морально-етична відповідальність, прагнення до самопізнання, високий рівень інтелектуальних здібностей тощо.

Використання заходів, що забезпечують підготовку до майбутньої діяльності, одночасний розвиток як особистості, так і професіонала потребують наявності необхідних рис особистості, що являють собою найважливіші передумови формування професіонала високого рівня роботи.

Отже, щоб відповідати вимогам сучасної професійної діяльності в сфері психології, фахівець повинен володіти, не тільки необхідними знаннями, навичками, вміннями, а мати сформований психологічний конструкт особистості – гуманістичну спрямованість, що забезпечує висококваліфікований рівень функціонування спеціаліста та позначається як на особистісному, так і на професійному рівнях життєдіяльності.

Список використаної літератури

1. Философский энциклопедический словарь / [Подготовили А. Л. Грекулова и др.] ; Редкол. : С. С. Аверинцев и др.. – М. : Сов. энцикл., 1989. – 814, [1] с.
2. Философский словарь / [Под ред. И. Т. Фролова]. – [6-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Политиздат, 1991. – 560 с.
3. Основи нових інформаційних технологій навчання: посібник для вчителів / авт.кол. ; за ред. Ю. І. Машбіца / Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – К. : ІЗМН, 1997. – 264 с.
4. Скляр П. П. «Гуманізація» та «гуманітаризація» : поняття, співвідношення та шляхи впровадження в освіту / П. П. Скляр, Т. О. Уманська // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Філософія. Психологія. Педагогіка. – 2007 р. – № 1. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/VKPI_fpp/2007-1/index.html.
5. История философии : учебник для вузов / Под ред. В. В. Васильева, А. А. Кротова и Д. В. Бугая. – М. : Академический Проект, 2005. – 680 с.
6. Карандашев В. М. Введение у професію / В. М. Карандашев. – М. : Сенс, 2000. – 288 с.
7. Словник шкільного психолога / уклад. Леонід Васильович Турішев. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 107, [5]с. – (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).
8. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи : навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – К. : ТОВ «Філ-студія», 2006. – 320 с.
9. Бочелюк В. Й. Психологія: вступ до спеціальності : навч. посібник / В. Й. Бочелюк, В. В. Зарицька. – К. : Центр учбової літератури, 2007 – 288 с.
10. Гозман Л. Я. Психология в политике — от объяснений к воздействию / Л. Я. Гозман // Введение в практическую социальную психологию ; [Под ред. Ю. М. Жукова, Л. А. Петровской, О. В. Соловьевой ; 3-е изд.]. – М. : Смысл, 1999. – С. 150.
11. Скляр П. П. Проблеми гуманізації освіти в науковому доробку учнів Г. С. Костюка / П. П. Скляр, Т. О. Уманська // Теоретичні і прикладні проблеми психології. – Луганськ, 2005. – № 3 (11). – С. 194.

12. Робоча книга практичного психолога / [Под ред. А. А. Бодалева, А. А. Дергача, Л. Г. Лаптева]. – М. : Изд-во Института психотерапии, 2003. – 640 с.
13. Дуткевич Т. В. Практична психологія : вступ до спеціальності / Т. В. Дуткевич, О. В. Савицька. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 256 с.
14. Сидоренко Е. В. Тренинг коммуникативной компетентности в деловом взаимодействии / Е. В. Сидоренко. – СПб. : Речь, 2008. – 208 с.
15. Безнососов С. П. Профессиональная деформация личности: психологический практикум / С. П. Безнососов. – СПб. : Йдется, 2004. – 272 с.
16. Каліна Н. Ф. Психотерапія. Підручник з грифом МОНУ / Н. Ф. Каліна. – К. : Академвидав України, 2010. – 288 с.
17. Третьяченко В. В. Управлінські команди : методологія та теорія, формування та розвиток : монографія / В. В. Третьяченко. – Луганськ : Вид – во СНУ ім. В. Даля, 2004. – 300 с.

Стаття надійшла до редакції 02.03.14.

Басс Л. Ю., Волинец Н. В. «Гуманистическая направленность как составляющая профессиональной деятельности психолога».

Статья посвящена проблеме формирования гуманистической направленности психолога относительно эффективного осуществления профессиональной деятельности. Описаны компоненты, которые составляют основу гуманистической направленности психолога и особенности создания условий ее формирования. Показаны средства реализации подготовки специалистов относительно формирования профессиональной компетентности психолога, что отвечают целям, заданиям и специфике его деятельности.

Ключевые слова: гуманизм, гуманистическая направленность личности, профессиональная деятельность психолога, профессиональная компетентность психолога, профессионализм.

Bass L. Y., Volynets N. V. «Humanism orientation as component of professional activity of psychologist».

The problem of forming of humanism orientation of psychologist in relation to effective realization of professional activity are examined in the article.

One of terms of professional activity of psychologist (not depending on a select sphere) is the permanent cooperating with other people. A humanism orientation is professionally meaningful component, without which cannot be carried out by the psychologist of him professional activity.

In the process of the professional becoming is carried out high-quality changes of personality, because in fact a human simultaneously develops both in a personality sphere and in the sphere of professional activity. To work with people, it is necessary to lay hands on a psychologist of a professional competence – by professional knowledge, abilities, skills and capabilities. Characteristics of professional competence are consisting of: range of professional possibilities, perfecting using a psychological tools, receptions and technologies of professional activity.

The specific of work of psychologist is cooperating with people. Any elucidative or consultative work foresees the presence of humanism orientation. Its basic components are: communicative capabilities are ability to manage itself and by the process of intercourse; empative is ability to feeling which allows a human will show such attitudes without estimations of other people; authenticity is ability to be by itself, not changing own veritable essence, a reflection is ability to see itself outside, tolerance is respect and understanding other, criticism of thought, an openness is creation of atmosphere of trust, moral- ethics responsibility, aspiring to self-knowledge, high level of intellectual capabilities.

Forming of humanism orientation is one of main problems of professional activity of psychologist, the decision of which has an important value both for a concrete specialist and for society on the whole.

In the article it is marked, that by facilities of realization of preparation of specialists from psychology can be: technology of the intergroup feeling, technology of communicative competence, technology of construction of interpersonality relations and correction of attitudes. In the article it is examined that a humanism orientation of psychologist is the index of readiness to realization of professional activity, which depends not only on the presence of aspiring to activity, necessary knowledges, abilities, to skills, but also qualities of his personality/

Keywords: humanism, humanism orientation of personality, professional activity of psychologist, professional competence of psychologist, professionalism.